

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه		بسمه تعالی	
معاونت آموزش		امتحانات ارتقای - شهریور ماه ۱۳۹۲	
اداره ارزشیابی و امتحانات		پایه :	۴
کمیسیون طرح سؤال		موضوع :	فقه ۱
نام کتاب: المعنه الدمشقیه، از کتاب الطهارة تا کتاب صوم		تاریخ :	۹۲/۰۶/۰۹
لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)		ساعت :	۱۰:۳۰

تستی

۱. الشاک فی المتأخر من الطهارة و الحدث مع تیقّن وقوعهما
 أ. ۸۲/۱
 ب. محدثٌ للبراءة ☐
 ج. متطهرٌ لتکافؤ الاحتمالین ☐
 د. متطهرٌ للإستصحاب ☐
۲. تطهیر آبِ مضافی که نجس شده است به چه شکلی ممکن است؟
 أ. بأغلبیة الكثير المطلق علیه و زوال اوصافه ☐
 ج. ۶۳/۱
 ب. بمطلق الاتصال بالكثير المطلق و ان بقى الاسم ☐
 د. إذا صار مطلقاً مع اتصاله بالكثير المطلق ☐
۳. کدام گزینه باعث به هم خوردن سفر و اتمام نماز نمی شود؟
 أ. مروره فی الطريق علی منزله ☐
 ج. ۳۰۹/۱
 ب. نية مقام عشرة ☐
 د. أن یكثر سفره ☐
۴. لو جهل عین الفائتة من الصلوات الخمس
 أ. یصلی خمس صلوات مع رعاية الترتیب بینها ☐
 ج. ۲۸۸/۱
 ب. یصلی خمس صلوات و لا یجب رعاية الترتیب بینها ☐
 د. یصلی صباحاً و مغرباً معینین و اربعاً مطلقاً بین الرباعیات الثلاث ☐
- ج. یصلی صباحاً و مغرباً معینین و اربعاً مطلقاً بین الرباعیات الثلاث ☐
 د. یصلی صباحاً و مغرباً معینین و اربعاً مطلقاً بین الظهر و العصر و اربعاً معیناً للعشاء ☐

تشریحی

۱. معنای کلمه «غُسلَة» و جمله «الغُسلَة کالمحلّ قبلها» را توضیح داده و مثالی بزنید.
 ۷۱/۱
 الغُسلَة هی الماء المنفصل عن المحلّ المغسول بنفسه او بالعصر. یعنی هر غسله‌ای که از چیز نجس خارج می شود از جهت نجاست، حکم آن محل نجس قبل از خروج غسله را دارد. مثلاً در لباسی که باید دوبار شسته شود اگر غسله دفعه اول آن به چیز دیگری برسد آن چیز را هم باید دوبار شست اما اگر غسله دفعه دوم به آن برسد یک مرتبه شستن کافی است.

* لو حضرت جنازة فی اثناء الصلاة علی جنازة أخرى أتمّها ثم استأنف الصلاة علیها و هو الافضل مع عدم الخوف علی الثانية و ربّما قیل بتعیّنه اذا کانت الثانية مندوبة لاختلاف الوجه. ۱۲۴/۱

۲. أ. مرجع ضمائر «أتمّها»، «علیها» و «هو الافضل» را بنویسید. ب. منظور از «لإختلاف الوجه» چیست؟
 أ. أتمّها: الصلاة علی الجنازة الاولى - علیها: جنازة أخرى (یا الثانية) - هو: راه حل اول یا استیناف الصلاة.
 ب. یعنی وجه نمازها فرق می کند و یکی واجب و دیگری مستحب است (پس برای رعایت قصد وجه، نماز بر جنازه دوم از سر گرفته شود لازم است).

* الواجب من الصلوات سبع: اليومية و ... و الاموات و الملتزم بنذر و شبهه. و فی ادخال صلاة الاموات اختیار اطلاقها علیها بطریق الحقیقة الشرعیة و نفی الصلاة عمّا لا فاتحة فیها و لا ظهور و الحكم بتحلیلها بالتسلیم ینافی الحقیقة و بقى من اقسام الصلاة الواجبة صلاة الاحتیاط و القضاء فیمکن دخولهما فی الملتزم و فی اليومية لأن الاول مکمل لما یحتمل فواته منها و الثانى فعلها فی غیر وقتها. ۱۴۴/۱

۳. أ. به چه دلیلی بر صلات اموات حقیقتاً نام صلات اطلاق نمی‌شود؟ ب. وجه دخول نماز احتیاط و قضاء در نماز یومیه چیست؟

أ. چون در ادله شرعیه وارد شده که نماز بدون طهارت نماز نیست (لا صلاة الا بطهور) و نیز نماز بدون فاتحه الكتاب نماز نیست (لا صلاة الا بفاتحة الكتاب) و نیز خروج از نماز به وسیله سلام است در حالی که در نماز میت نه فاتحه الكتاب و نه طهارت هست و نه این که خروج از آن به وسیله سلام دادن است لذا حقیقتاً بر آن صلات صادق نیست ب. زیرا نماز احتیاط مکمل نقص احتمالی است که در نمازهای یومیه وجود دارد و نماز قضاء هم همان نماز یومیه است که در خارج از وقتش خوانده می‌شود.

۱۷۵-۱۷۶/۱

۴. منظور از اصطلاحات زیر در مکروهات مسجد چیست؟

قضاوت کردن

ب. انفاذ الاحکام:

تراشیدن یا بریدن تیر

أ. بری النبل:

د. تعریف الضوال انشاداً و نشدناً: اعلام کردن اشیای گمشده (چه این

بلند ساختن دیوار مسجد.

ج. تعلية المساجد:

که چیزی را پیدا کرده و می‌خواهیم صاحبش را بجویم یا چیزی را گم کرده و دنبال آن می‌گردیم)

* تجب استدامة حكم النية بمعنى أن لا يحدث نيّة تنافيهَا و لو في بعض المميّزات المنوى إلى الفراغ من الصلاة فلو نوى الخروج منها و لو في ثانی الحال قبله بطلت. ۲۰۴/۱

۵. أ. عبارت را توضیح دهید. ب. مرجع ضمیر «قبله» را مشخص کنید.

أ. در نیت نماز لازم است که حکم نیت استدامة داشته باشد به معنای این که وقتی اول نماز نیتی نمود بعداً دیگر نیتی منافی با نیت اول نکند گرچه آن نیت منافی با نیت اول، در بعضی از خصوصیات نماز باشد، و این استدامة حکم نیت باید تا پایان نماز باشد لذا اگر کسی نیت خروج از نماز را بکند و لو این که این نیت منافی مربوط به همان لحظه نبوده و مال زمان دیگری باشد که هنوز نرسیده، اگر این نیت خروج را قبل از فارغ شدن از نماز بنماید نمازش باطل می‌شود. ب. مرجع ضمیر قبله کلمه «الفراغ» است.

* مَن عَزَلَ الزكاة لعذرٍ مانع من تعجيل اخراجها ثم تلفت بعد العزل بغير تفريط لم يضمن و لو كان لا لعذرٍ ضمن مطلقاً أن جوزنا العزل معه و تظهر فائدة العزل في انحصارها في المعزول فلا يجوز التصرف فيه و نماؤه تابع. ۳۶۳/۱

۶. أ. معنای «عزل» و منظور از «مطلقاً» و مرجع ضمیر «معه» را در جمله «ضمن مطلقاً إن جوزنا العزل معه» بیان کنید. ب. فائده بحث مزبور را توضیح دهید.

أ. عزل: تعیین زکات در مال خاصی به اندازه زکات به نیت زکات. مطلقاً: تلف، چه با تفريط باشد چه بدون تفريط. معه: ای مع عدم العذر. ب. وقتی عزل کردیم زکات منحصر در همین مال خواهد بود و تصرف در آن جایز نیست و اگر نمایی داشته باشد مال مستحق زکات است. اما اگر عزل نکردیم مال صاحب مال خواهد بود و نمائش هم برای او است.

* ويشترط في زكاة الأنعام مطلقاً السوم والحول ويحصل هنا بمضي أحد عشر شهراً هلالية فيجب بدخول الثاني عشر وإن لم يكمل. ۳۳۷/۱

۷. أ. عبارت فوق را توضیح دهید. ب. مراد از «سوم» چیست؟

أ. به صورت مطلق در زکات انعام سائمه بودن شرط است و همچنین گذشت یکسال که در این جا با گذشت یازده ماه و دخول در ماه دوازدهم هر چند کامل هم نشده باشد حاصل می‌شود.

ب. السوم: اصله الرعى والمراد هنا الرعى من غير المملوك والمرجع فيه الى العرف فلا عبرة بعفلها يوماً في السنة ولا في الشهر.

* یکره أن يؤمّ المحدود بعد توبته و الأعرابیّ بالمهاجر و یکره أن یُستتاب المسبوق بركعة إذا عرض للإمام مانع من الإتمام. ۳۲۳/۱

۸. مکروهات مذکور در باب نماز جماعت را توضیح دهید.

شخصی امام جماعت شود که حدی از حدود شرعی بر او جاری شده و الآن توبه کرده. اعرابی امام جماعت برای مهاجر شود. در صورتی که برای امام جماعت مانعی از اتمام نماز پیش آمد شخصی را به نیابت امام بگماریم که از اول نماز حاضر نبوده و یک رکعت از نماز جماعت عقب تر است.

* یُقضى من الأجزاء المنسية التي فات محلّها ... الصلاة على النبي و آله لو نسيها منفردة. و انكر بعضهم قضاء الصلاة على النبي و آله لعدم النص و ردّه المصنف في الذكرى بأنّ التشهد يُقضى بالنص فكذا ابعاضه تسويةً بينهما و فيه نظر لمنع كلیّة الكبرى و بدونها لا یفید و سند المنع أن الصلاة ممّا تُقضى و لا یقضى اکثر اجزائها. ۲۶۸/۱

۹. سخن مصنف در «ذکری» و ایراد شارح بر ایشان را بیان کنید.

برخی فقها در تشهد، اگر صلوات بر پیامبر و آلش فراموش شود قضاء را واجب ندانسته‌اند به دلیل عدم نص. مصنف فرموده برای قضاء صلوات بر نبی و آلّه (علیهم‌السلام) نیاز به نص جداگانه نداریم بلکه چون صلوات قسمتی از تشهد است و قضاء تشهد هم واجب است به نص شرعی، پس قضاء بعض آن هم که عبارت از صلوات باشد واجب است. شارح جواب می‌دهد: کلیت این کبری صحیح نیست که «کلّ ما یُقضى کله یُقضى جزئه» و اگر کلیت کبری اثبات نشود استدلال شما ثابت نخواهد بود. دلیل بر عدم کلیت کبری هم آن است که با وجود آن که اصل نماز قضاء دارد ولی بسیاری از اجزاء آن در صورت فراموشی قضا ندارد.